

Roure de can Masó

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 13, parcel·la 13
Emplaçament Puig Castellar
Alçada: 183

Coordenades:

Latitud: 41.69744
Longitud: 2.61009
UTM Est (X): 467556
UTM Nord (Y): 4616258

Classificació

Número de fitxa 08082 - 169
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Espècimen botànic
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Per considerar-se un espècimen vulnerable, el Parc Natural del Montnegre l'ha fitxat per proposar-lo com a arbre d'interès local.
Accés Difícil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: 08081A013000030000BH
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 01/03/2022 - 09:24

Descripció

El roure martinenc (*Quercus pubescens*) del Collet del Molinot creix en el vessant de llevant del Puig Castellar, al peu d'una canal que desguassa al Sot de l'Home Mort. Malgrat tenir un parell de

protuberàncies a nivell de la part inferior del tronc, s'alça recte i altiu, amb una alçada aproximada d'entre vint-i-dos i vint-i-cinc metres. L'escorça és marronosa, fosca i clivellada. A una desena de metres del sòl es ramifica amb diverses branques potents, que alhora també es van ramificant per donar una capçada imponent. Les fulles mesuren entre cinc i deu centímetres de llargada i quan són tendres, ambdues cares són peludes. Quan són adultes només ho són per la part inferior, que és per on absorbeixen la humitat. Les fulles tenen els marges perfectament lobulats. Floreix durant el mes d'abril, quan les fulles noves acaben de sortir i són tendres. Les flors d'ambdós sexes surten al mateix arbre, però mentre que les masculines estan disposades en aments pèndul, les femenines estan envoltades per un involucre d'on només sobresurten els estils i és d'elles que surt la gla. La gla, és allargada, sense peduncle. Té una cúpula protectora a la base amb pilositats evidents.

Observacions:

A la muntanya substitueix a l'alzina en climes de transició. Dins l'estatge montà es troba per sobre l'alzina muntanyenca. La fusta del roure està considerada de gran duresa, molt bona per a la construcció i per a treballs d'ebenisteria. Juntament amb l'alzina tenen un gran poder calorífic. L'escorça és rica en tanins i antigament era utilitzat per adobar el cuir. Molt apreciat per a la fabricació de botes. Poden ser conreats com a planta ornamental i per evitar l'erosió. Les glans serveixen per a l'alimentació del bestiar.

Història

L'antropòleg, Sir James George Frazer (1854-1941) en la seva obra monumental "The Golden Bough" publicada per primer cop l'any 1890 feia un estudi comparatiu de diversos mites i ritus en varies zones del món, i evidentment ja parlava de la importància del roure en les diferents cultures. Grecs com romans, associaren el roure amb Zeus o Júpiter, divinitats del cel, la pluja i el tro.

Juli Cèsar, tornant de la campanya de Britània, ordenà tallar les rouredes dels morins, una tribu gala que s'hi amagava: "Finalment, en dies successius, Cèsar va decidir tallar el bosc, i a fi que els nostres soldats, desarmats i desprevinguts, no poguessin ésser atacats per sorpresa, tots els arbres tallats eren col·locats de cara a l'enemic i se'ls amuntegava a ambdós costats a manera de clos" (Juli Cèsar, la Guerra de les Gàl·lies, III, 29).

D'altres autores com l'escriptora Colleen McCullough, pensa que Cèsar va voler acabar amb l'arbre sagrat dels morins "*kilómetro tres kilómetro a través del bosque de robles, César y sus Hombres fueron empujando a los morinos hacia atrás hasta sus pantanos; a medida que avanzaban talaban robles en una ringlera de trescientos metros de anchura y amontonaban los troncos y las ramas podadas formando una gran muralla a cada flanco mientras elevaban la cuenta cada vez que un viejo árbol gemía para caer en tierra. Casi desquiciados de horror y de pena, los morinos no se atrevieron a pelear contra ellos. Se retiraron lamentándose hasta que fueron engullidos por los pantanos, donde se agruparon y lloraron desconsoladamente*" (McCullough, César, pàg. 64).

Un altre motiu pel qual l'arbre ha estat considerat sagrat és la presència del vesc, un paràsit que resta viu fins i tot a l'hivern, quan cauen les fulles. Frazer considerava que el vesc era la branca daurada esmentada a L'Eneida, de Virgili, quan la Sibila Cumas explica a Enees la manera d'entrar a l'infern: "en el fullatge espès d'un arbre s'amaga una branca amb les seves fulles i la flexible tija, consagrada a la Juno del fons de la terra. Tot està protegit per un bosc, l'envolta l'obaga d'una vall tenebrosa. A ningú li està permès baixar a les profundes regions de les ombres, si abans no aconsegueix arrancar de l'arbre la branca d'oscil·lants fulles d'or" (Virgili, l'Eneida, VI, 140).

Aquest mateix autor, en el seu llibre, la Rama dorada (cap. XVI, 202), diu: “Segons Virgili, Enees arrancà la branca daurada d’una alzina. Ara bé, el roure era l’arbre sagrat de Júpiter, el deu màxim dels llatins”.

En la mitologia nòrdica, el déu Balder, prototip de la bellesa masculina, mor víctima d’una malifeta de Loki, que fa que Höor, germà cec del propi Balder, el mati sense fer-ho expressament, amb un arc i una fletxa fetes amb el vesc, l’únic ésser que no havia promès respectar Balder.

Bibliografia

FRAZER, Sir James George (2009). La rama dorada. Magia y religión. Fondo de Cultura Económica: México.

MCCULLOUGH, Colleen (1998). Cèsar. Planeta.

PASCUAL, Ramon (1994). Guia dels arbres dels Països Catalans. Pòrtic Natura. Barcelona.

PASCUAL, Ramon (2009). Guia d’arbres per a nois i noies. Cossetània edicions.

PHILIPS, Roger (1985). Los árboles. Editorial blume. Sant Fost de Campsentelles.

